

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kurczpart-utca 31. szám.
hova a lap szellemi részét
illető közlemények előfizetési
pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések árát

valamint nyilt-teri közleményeket kiadó-hivatalunk méret szerint olcsón számít.

Egyes példányok kaphatók: nyomdánkban, Stark N. és Untermüller E. könyvközlöny-számonként 5 krért. Kéziratok vissza tartatnak.

Megjelenik hetenként háromszor:

vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

Szerkesztésért felelős:
SIMA FERENCZ.

Lapunk megrendelhető:

a kiadó-hivatalban és lapkihordóink útján,
kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

Az én üzenetem.

Nem szoktam a „Szentés és Vidéke” című megyei hivatalos lapot olvasni. Barátaim mondják, az van benne, hogy én azért jöttem Szentésre haza, hogy botrányt provokáljak, hogy a főispáni párt által jó utra terelt békés irányt megzavarjam.

Felelek erre a félhivatalos nyilatkozatra és rövid leszek.

Vadnay Andor főispánsága óta szinte passzív szemlélője voltam a megyei és városi közéletnek, s bár sokszor provokálva voltam, hallgattam és hunyott szemmel néztem úgy a személyem, mint pártom oszlopos emberei és az egész párt ellen meg-meg nyilatkozott durva kirohanásokat. Mindezt azért néztem el és hallgattam agyon; mert azt hittem, hogy végre is a sok tűrés és hallgatásnak az általam legszívesebben látott béke lesz a gyümölcse.

Nem rajtam mult, hogy ne így legyen. Sem a megyei sem a városi közéletben tanusított magamtartása nem szolgáltatott okot, hogy a túl oldalról állítólag szívesen ápolta békés hangulat vége az, hogy: ma háboru van, mely esetleg tovább tart és minden irányban hullámokat fog verni. Annak sem én vagyok az oka, hogy az ekként felvert hullámok egyeseket kivernek a mederből s a szírthez fognak sujtani feltámaszthatatlanul.

A vármegye békés és jó indulatu kormányzata megemésztett immár minden ellenzéki kabátos embert. Pályázott rá és megsemmisített egyszínűségeket, és ha tudná meg ölné egyenként az egész párt becsületét. Egy hosszú élelen át kifogástalan nak ismert, a város érdekéből csak elismerésre szolgált közéleti embereknek pusztulnia kellett a közhatalom kezelésének éléről; mert az ugynevezett Sima pártiság gyanujában állottak. Tik ott tulnanról nem vagytok becsületesebb emberek, képesebbek és jobbak, mint akiket kenyerüktől megfosztottatok és becsületükben megtéptetek. De ezeknek pusztulni kellett, mert ellenzékiek voltak.

Jól van, mind keres és mind talál magának kenyeret. S a becsületöket tönkre tenni képesek nem voltak; mert az visszavert mindent támadást. De tervszerűleg, minden nemesebb érzés nélkül, sok guny és kaczagás közt dobtokot egyes emberek megsemmisítésénél a hatalommal való visszaélésben.

Két, sőt három év óta tétlenül, szóltalan néztem a hatalmi féktelenkedést.

Végére is kimerül egyszer az erőszak is és a legviharosabb csatázajt is csend, nyugalom, béke és a munka áldása váltja föl.

A városházau az utóbbi időben a tör-

vény és a képviselőtestület jogának respektálása csak privát számba ment. Sokszor volt a közgyűlésen e miatt kinos felszólalás.

A jogos kifogások által felzaklatott kedélyhangulat azért mindig rendes mederbe tért; mert a felszólalások éle azzal lett eléve, hogy jövőre a törvény és a közgyűlés joga respectálva lesz.

A pohár egyszer betelik. Betelt. S a képviselőtestület nem fogja eltűrni, hogy jogaiból kiforgassák és még a tetejébe ki is gunyolják.

Ha a botrányhajhászat és a béke megzavarása az, hogy én a törvényt megtartatni kívánom, akkor én botrányhajhászó vagyok és az leszek állandóan.

S ha a társadalmi egyetértés megzavarása az, hogy én uri klikkek számára a város közterén, a város közszolgáival extrém mulatságok állandósításához hatósági támogatást nem nyújtok, akkor én legyek háborgatója a társadalmi egyetértésnek. De az leszek; mert nincs is helyén, hogy itt Szentésen ez egyszerű, demokratikus lelkű városban egy társadalmi különcködésre valló ugynevezett parkklubb létesítéséhez a város közvagyona nyújtson támogatást.

Ha egyeseket feszélyez a társadalom demokratikus erkölcsének általános módja, azok teremtsenek a magok számára egy extrém világot. De ehez a városnak mint egyetemnek semmi köze, ezt a város mint ilyen nemhogy anyagi; de még erkölcsi támogatásban sem részesítheti. Mert a város beteges társadalmi kórokat orvosolni, égetni és pusztítani köteles lehet: de erkölcsi többségének sulyából veszt, ha egyeseket jogosultnak tekint, hogy maguk számára az intelligencia kebelében különösen privátvilágot teremthessenek anélkül, hogy az egészséges közvélemény ez ellen hangosan ne tiltakozzék.

Igen is nem fogok támogatni társadalmi szempontból se, soha semmi jogosulatlan társadalmi kiváltságot, s ha az szavát a város földjén és a város pénzén akarja föl emelni, erre mindig azt fogom mondani: ebura fakó.

Én a nemes értelemben vett democatia hive vagyok.

Sima Ferencz.

Nyilatkozat.

A „Szentés és Vidékéből” meglepetéssel olvasom, hogy Sima Ferencz azért indítványozott fegyelmi eljárást Novobáczky Győző tanácsnok ellen, mert Novobáczky pénzét a malomtársaságból kivonta és mert velem nem kezel.

Nem tudom, hogy ezt az orczátlan ha-

zugságot Novobáczky ur sugalmazta-e? De akár sugalmazta, akár nem, két kijelentést kell tennem.

Az egyik az, hogy Novobáczky ur a malomból nem vonhatta ki a pénzét, mivel-hogy nem volt benne egy árva fillére sem. Hanem vinni igenis vitt a malomból 5207 forintot. Abból építette a házát is.

A másik, amit meg kell jegyezniem, az, hogy én soha sem adtam Novobáczky urnak alkalmat arra, hogy a velem való kézfogást megtagadja, mert már régen nem koptatom a kalapomat azzal, hogy Novobáczky ur előtt megemellem. Mint tanácsnokkal foglalkozom vele, mert rászólgál; mint magán emberről nem veszek róla tudomást.

Lehet, hogy ő is így gondolkozik felőlem. Az egészen az ő dolga. Annyi azonban bizonyos, hogy szerencséjének tarthatná, ha kezét fognék vele, mert az én kezem tiszta.

Szentés, 1897. nov. 18.

Pintér Gyula.

A közönség köréből.

Közlésegeit egyszerre két nyilatkozatot küldiek be hozzánk, amelyek amenyire aktuálisok, ép oly érdekesek. Kommentárt nem írunk hozzájuk, mert elég beszédesek azok kommentár nélkül és. Im itt következnek:

I.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

A Szentési Lap f. é. 136 számában a Sima Ferencz és Biró Elek urak között fenforgott lovagias ügyben között levelünkre Biró Elek úr a Sz. és V.-ben ma nyilatkozik. Kijelentjük, hogy olyan ember, a ki lovagias ügyét úgy intézi el, mint a hogy Biró Elek úr legközelebből a magáét elintézte, elvesztette jogos igényét arra, hogy bármilyen nyilatkozatára reflektáljunk.

Szentés, 1897. november 18-án.

Kiváló tiszteltel:

Jantsovits Pál.
Dr. Ádám Endre.

II.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Bánfalvi Lajos a Szentés és Vidéke szerkesztője lapjában köztudomás szerint több ízben becsületsértő támadásokat intézett ellenünk.

Minthogy ettől az embertől lovagias uton elégtételt venni nem lehet, mert már több esetben a kihívást nem fogadta el, akkor pedig, mikor felpoztatott, a bírósághoz futott elégtételtért, annál fogva hozzá egyedül méltó módon bántam el vele, t. i. ma nyilt utcán megbotoztam.

Ezt követendő példa gyanánt köztudomásra hozom.

Szentésen, 1897. nov. 18.

Tisztelettel
Gálfy Sándor.

Iskolaszéki ülés.

A városi iskolaszék — úgy is mint ovodai bizottság — ülést tartott f. hó 18-án.

Az ovodai ügyek közül legfontosabb volt Ehrlich Laura óvónő kérvénye, aki a várostól élvezett 300 frt évi segélyt 600 frtra kérte fölemeltetni, vagy ha ezt — egymond — nem teszi a város, akkor az ő magánovodáját vegye át, úgy azonban, hogy abban ő alkalmazza óvónőnek.

Az ovodai bizottság a kérelem utóbbi részét ezidő szerinti egyáltalában nem tartja teljesíthetőnek, mert a város most nincs abban az anyagi helyzetben, hogy újabb kulturális intézményeket alkotasson.

Az évi segély fölemelésének pedig utját állja annak a küldöttségnek a jelentése, melyet az iskolaszék a folyamodó magánovodájának megvizsgálására küldött ki. Ez a küldöttség ugyanis azt jelentette, hogy a folyamodó még azoknak a föltételeknek sem tesz eleget, amelyekhez a 300 frt évi segély kötve van. Ennélfogva az iskolaszék egyelőre egy két tagu bizottságot küldött ki; hogy a folyamodó magánovodáját úgy a fölszerelés, mint a vezetés tekintetében és a növendékek számára és egyebekre nézve is gondosan vizsgálja meg, s tapasztalatairól teygen jelentést.

Az iskolaszéki ügyek között legfontosabb volt a polgári leányiskola igazgatói állásának betöltése. Erre az állásra az iskolaszék tudvalevőleg Papp Lajosné szűl. Gonda Julia eddigi igazgatót választotta meg; a felsőbb hatóság azonban a választást nem hagyta jóvá, hanem utasította az iskolaszéket, hogy a tantestület kebeléből három tagot jelöljön ki, akik közül aztán majd a tanfelügyelő nevez ki igazgatót.

Az iskolaszék annak előre bocsátása mellett, hogy ebben az ügyben eddig elfogalt álláspontját ma is helyesnek, törvényesnek és jogosnak tartja — meghajlítta felsőbb hatóság rendelete előtt és megteszi a Lármas jelölést akképen, hogy első helyen Gonda Julia Pap Lajosné mostani igazgatót, második helyen Csuppai Mártonné tanárnőt és harmadik helyen Linczenbold Lajos tanárt jelölje. Fölkéri azonban a tanfelügyelőt, hogy — tekintetbe véve az iskolaszék többször nyilvánított óhaját az első helyen jelölt mostani igazgatót nevezze ki. E határozattal szemben Temesváry Antal különvéleményt jelentett be.

A polgári leányiskola tantestülete drágasági pótlékért folyamodott, s kérte, hogy az iskolaszék ezen folyamodványt pártolólág terjessze a képviselő testület elé.

Az iskolaszék azonban — tekintettel a város sulyos anyagi viszonyaira — nem tartja a kérelmezéskor szerint teljesíthetőnek; a folyamodványt tehát nem ter-

jeszti a képviselő testület elé, hanem kiadja a jövő évi költségvetést készítő bizottságnak megfontolás és javaslatlétel végett.

Még néhány apróbb folyó ügy elintézése után az ülés véget ért.

Szentesi botrányok

(Hajszja Sima ellen. Hamis diploma.)

— A Függetlenség csütörtöki számából. —

Sima Ferencz nem kedves embere a kormány-nak, de még kevésbé Csongrád vármegye főispánjának. Nyiltan, bátran rámutat a visszaélésekre s ezért úgy a kormány, mint Vadnay főnkre szeretnek tenni. Mivel ez azonban lehetetlen, arra törekedtek, hogy legalább az általános képviselőválasztásokon kibuk-tassák a parlamentből. Nem sikerült s mikor Sima lemondott mandátumáról, oly hajszát indítottak el-lene, amely páratlan egész Magyarországon.

Mindenekelőtt ragalmazták őt is pártját is abban a hiszemben, hogy a szentesi polgárság a hazug mesék hallatára el fog tántorodni tőle. A hivatalos apparátusnak azonban arról kellett meggyő-ződnie, hogy ez a manőver haszontalan s ekkor új tamadást intéztek a Sima párta ellen.

Hogyan, hogyan nem történt a dolog, de tény; közvetlenül a választás előtt elfogták a helyettes választási elnököt, Pintér Gyulát, aki a Szentesi Lapok szerkesztője. A szegedi királyi ügyészség indítványára az ottani királyi törvényszék ugyanis egy rég letárgyalt, azóta elévült ügyben vizsgálati fogságba helyezte Pintért, aki persze a választás után kiszabadult.

De ez sem volt elég.

Mikor a letartóztatás megtörtént, Bánfalvi La-jos lapszerkesztő aznap tetézte a dologot, hogy gya-szjelentést adott ki a Sima és még három másik párthive neve alatt s ezeket hordalta szét a választók között. Simának a kezébe is került egy pár ilyen gya-szjelentés, — ki aztán a kézbesített terjesztő Szabó Imréltől megakarja tudni, hogy — miután a nyomtatványon sem a szerző neve, sem a nyomda, hounan az kikerült, megnevezve nincsen, — ki terjeszti ezt a városban.

Szabó minden feleletet megtagadott s Simának a rendőrség segítségét kellett igénybe venni, hogy megtudja a valót. A rendőrkáplárnak megmondotta Szabó hogy neki azokat Bánfalvi Lajos lap-szerkesztő, a Szentés és Vidéke című kormánypárti újság szerkesztője adta át terjesztés végett.

Szabó feljelentést tett Sima ellen a személyes szabadság megsértése miatt.

Ebben az ügyben tegnap tárgyalta a kunszent-mártoni királyi bíróság, melyet az igazságügy-miniszter delegált. Minthogy Szabó valótlannak jelen-tette ki a feljelentésben megkoczkztatott állításait, Simát a bíróság felmentette.

Ugyanekkor tárgyalta Simának egy másik esetét is, mely abból keletkezett, hogy Sima Buda-pestről oly tartalmu táviratot küldött Szatmáry Ede szentesi ügyvédnek, mely szerint neki tudomására jutott, hogy Szatmáry hamisított végbíznnyitvány

atapján tett ügyvédi vizgát s egyben értesítette, hogy erről az ügyvédi kamarának is jelentést tett. Szatmáry, — daczára annak, hogy ezt majd-nem az egész sajtó közölte és Sima külön hírlapi-lag is szelöztette ezt a dologot, — a sajtóper mel-lőzésével rágalomás miatt jelentette fel Simát, mi-után tudta, hogy ha Simának alkalmat szolgáltat arra hogy állítsa sajtóbíróság előtt bebizonyíthassa csak ő lehet a kárvalott. — A kunszentmártoni járásbíró, mint delegált bíróság tegnap foglalko-zott ezzel az ügyvel.

Sima Ferencz nem tagadta, hogy a panaszlott táviratot ő küldötte, kijelentette, hogy abban foglalt állításából semmit sem vonhat vissza, mert hitese okmányokkal tudja bizonyítani azok valóságát s egy-uttal kérte is a bizonyítás megengedését annál in-kább is, mert a jogos közérdek követeli az igazság földerítését. De a bíróság nem engedte meg Sima Ferencznek a bizonyítást s így történt, hogy a bi-róság három heti fogházra ítélte. Természetes, hogy Sima Ferencz fölebbezett.

Helyi és vegyes hírek.

— Megyei képviselő-választás.

Ismételten figyelmeztetjük elvtársainkat, hogy ma van a megyei képviselő-választás az I-ső és III-ik tizedben. Pártunk jelölje az első kerületben Varga Benjámint, a harmadik kerületben pedig Soós Bálint. Felhívunk min-denkit, aki pártunk hívének vallja magát, hogy jelöltjeink győelmét szavazatával elő-mozdítsa; mert nagy szűgyen volna, ha elvtársaink közönysége miatt ellenfeleink di-adalmaskodnának. — Tájékozasul még egy-szer figyelmeztetjük elvtársainkat, hogy az I-ső kerület a vármegyeház nagytermében, a III-ik kerület pedig a „Gazdasági egyeslet” helyiségében (Pollák-fele ház) szavaz. A párt-iroda az első 48-as kör helyiségében (Kóhn Gábor-fele ház) van, ahol a párttagok felvi-lágosítást és utbaigazítást kaphatnak. A fő-dolog mindenesetre az, hogy mindenki, aki-nek szavazati joga van, vagyis aki követv-á-lasztási joggal bír, bejőjön szavazni.

— Pártgyűlés. A Sima Ferencz veze-tése alatt álló függetlenségi és 48-as párthoz tartozó városi képviselők f. hó 21-én — vasárnap — délután 3 órakor az első 48-as kör helyiségében pártgyűlést tartanak; melyre már most föl hívjuk a pártunkhoz tartozó vá-rosi képviselők figyelmét, mivel úgy Sima Ferencz elnök, mint Pintér Gyula alelnök e gyűlésen az egész pártéletre kiható fon-tos nyilatkozatokat fognak tenni.

— Megbotozott szerkesztő. Csütörtökön délelőtt városszerte villámgyorsa-

Hogyne, hogy ne. Ő sokkal objektivebb a köz-dolgok megítélésében.

Gálfy Sándor aztán azt a jó kis somfa botot hóna alá veszi és várja a Bánfalvy bácsit. A kedves, jó ember megérkezik.

— Egy szóra szerkesztő ur.

— Kérem, kérem én ilyenkor sietek.

— Azért mégis legyen jó megmondani, hogy ki az az egy a d o f i z e t ő, aki az én becsületemet sértő közleményt írja.

— Tessék hozzám küldeni két urat, különben nem nyilatkozhatok. — Nem tehetem kérem, én gavallér vagyok. Porsze gavallér, én csak két urnak adhatok felvilágosítást.

— Ezt értem, ez világos; de ön is megért engem kedves Bánfalvy bácsi, hogy én a közlés díját fizetem önnek. Én kérem adós nem mara-dok. Piff, paff, puff.

A jó Bánfalvi bácsi — miután pákulicz inálni kezd. Utána a zsidónak. Gálfy utána lép: kérem szerkesztő ur álljon meg egy pár s o m f a s z ó r a! Piff, paff, puff.

— Miért tette ezt kedves pénztáros ur?

— Miért?

— Hat ha Bánfalvi bácsi piacra viszi az én becsületem, én akkor vásárra viszem az ő b ő r é t!

— No de kérem ez közmegebotránkozást kelthet.

— Tisztességes ember az én eljárásomon nem botránkozik meg.

Az már más! az már más!

A SZENTESI LAP TÁRCZÁJA.

Gálfy Sándor operál.

— Szentesi Lap eredeti tárczája. —

Irtá: A doktor.

Gálfy Sándor városi közpénztárnok Szentesen. Ő ugyan Sima pártinak vallja magát: de a párt gyanakszik. Hiába a Sima párt a kabátos emberekben, a hivatalnokokban nem gyanakszik.

Mindegy; de Gálfy a délelőtti sörös poharát a Szentesi 48-as népkörben issza meg. Hogy meri ezt tenni egy nyomorult városi tisztviselő? Legyen pákulicz. Ez a költelesége. Ez a törvény. Semmi reson-nirozás. Mert különben az állás forog kockán. Igen, az állás; mert hiszen már elvették minden Sima párti embertől az állást. És meg ez se elég. Még mindig kerül hitvány pártút?

Igen, de Gálfy a humor maga. Soha se nevet; de acél pengéjű arczával és soha senki által nem sugalmazott gunyjával és humorával nevetet és őt, pártbelit és ellenfelet egyformán.

Igen, de hát gyanuba esett. És ezt nem mossa le róla a jégeső se. S miután pénztáros. tehát a pénzkezelés tisztaságában kell meggyanusítani. A Szentés és Vidékében a Bánfalvy bácsi ezt tette többször az utóbbi időben.

Gálfy szereti a Bánfalvy bácsit és azt mondta, hogy ez egy jó hiszemű ur, félre vezetik a nyomorult pákuliczok, ő magától egy zok szóval se élne. Isten éltesse.

Tegnap azonban felébred Gálfy. Fölkelti a

felesége, akinek szives figyelemből külön elküldték a Bánfalvy bácsi lapját. A feleség könnyek között olvassa föl a cikket melylyel Bánfalvy bácsi egy adó fizető néven megbecstelenítő közleményt ad ki szeretetre méltó lapjában.

— Édes feleségem keresd elő a botom, szól Gálfy Sándor s aztán öltözködik.

Mikor Gálfy Sándor felöltözködik veszi a botját, melyet a kedves feleség oly édes meglege-déssel keresett elő a shtuból, s aztán oda megy a derék közpénztáros a bölcsőben levő kis fiához, megcsókolja: na édes fiacskám, ma Bánfalvy bácsit megbotozom

A jó sóztartó ember ugy tesz amint mondja. Gálfy azonnal ment a polgármesterhez s egy délelőtre szabadság időt kért.

— Sürgős dolgom van kedves polgármester ur adjon egy fél napi szabadság időt.

— Mi az édes flam Gálfy?

— Meg akarom botolni a Bánfalvy bácsit.

— Ez már igen. Szivesen adom meg a szabadság időt. Édes öcsém ön szeretetre méltó ember. Hiszen ön a közjóra akarja használni még a szabadság időt is, megadom. Jó szerencsét kívánok.

— Azt is köszönöm. Különbén is ilyen eljárásban az isten kíséri lépteimet. Tudom, hogy jól fogok végezni.

— Na azt már el is várom. A közönség ér-deke ez.

Igen, igen szól Gálfy, hiszen én mindig a közérdeket szolgálom ezt beláthatja a Bánfalvy bácsi is.

sággal terjedt el a szenzáció híre és mi is mély megilletődéssel és részvétellel értesültünk róla, hogy Gálffy Sándor városi közpénztárnok az ellene a „Szentes és Vidéke” ben közzé tett durva támadások miatt nyílt utcán irgalmatlanul megbotozta Bánfalvi Lajos lap-szerkesztőt. Bánfalvi háta mindössze ötször jött keményebb érintkezésbe Gálffy botjával, mert — szerencsére — Bánfalvinak gyors lábai vannak amelyeknek segítségével sikerült Gálffy haragja elől sebtében eliramodnia. Mint érdekes momentumot, fölemlítjük, hogy Gálffy még az ágyban feküdt, mikor a felesége fölolvasta neki a „Szentes és Vidéke” csőtörtéki számának reá vonatkozó cikkét. Gálffy hideg vérrrel vette a dolgát, s mindössze annyit mondott a feleségének: „Lelkem, keresd meg csak a botomat.” S mikor kezében volt a bot, nyugodt vérrrel eltávozott, és végrehajtotta a kellemetlen egzekúciót. A furcsa katasztrófa híre mindenfelé örvendetes benyomást tett. Mert ha megdöbbenő is az, hogy a sajtó munkásával szemben ilyen szélsőségre ragadtatta magát az elkecsereződés, de nem szabad elfeledni, hogy ennek a sajnálatos jelenségnek az a tábor az oka, melynek Bánfalvi egyik leglátványosabb kürtőse. Mert ezek az emberek komiszkodnak, piszkolódznak, rüpkösködnek és térdig gázolnak az ellenzék tagjainak becsületében; de mikor helyt kellene állni, akkor gyáva, hitvány, alávaló módon elbujnak s ürügyeket keresnek a felelősség alól való kibúvársra. A mostani esetből annyi tanulságot mindenesetre levonhatunk tehát magunknak Bánfalvi és társai, hogy aki pimaszkodik, annak legyen bátorsága helyt állni. És ha nincs, akkor ne csodálkozzék, ha megkapja a — botot. Pedig ha egyszer mi az öklőjog utjára lépünk, akkor a tisztelt pákuliczoknak hamarosan a padlásra kerül a bőrük; mert végre is mi időbeu vagyunk és sokkal súlyosabb az öklünk, mint a pákuliczoké.

— **Pákulicz lovagiasság.** Biró Elek vitéz polgártársunk, aki százhöskötini és gorbombakodni tud, de helyt állani nem akaródnak, a „Szentes és Vidéke” ben megkísérli mosakodni. A „Ferencz József” rend lovagjának szánalmas fecsegésére vonatkozó méltó választ lapunk más helyén találják olvasóink. Mi nem avatkozunk tovább a dologba; csak azt kérdezzük, hogy ez a „tisztelt ember” visszaküldte-e már a rendjelét a kabinet irodának?

— **Hegyközségi gyűlés.** A nagyhegyi szőlőgazdaság f. hó 21-én — vasárnap — délelőtt 10 órakor alakuló közgyűlést tart a kurczantuli közgyűlési teremben. E gyűlésre ezen az uton is figyelemzeti a szőlőbirtokosokat a hegyközségi előljáróság.

— **Szentesi rabbi.** A szentesi zsidó hitközség tudvalevőleg évek óta rabbi nélkül dicsérte az urat. Végre restelni keztek a dolgot a hitközségi tagok és elhatározták, hogy lelkipásztorú választanak, de előbb — kipróbálják. Tehát nem rabbit, hanem egyelőre hitszónokot választottak dr. Hoffner Armin személyében. Ugy látszik, a hitszónoknak sikerült a zsidó közönség rokonszenvét legálább ideiglenesen megnyerni; mert a legutóbb tartott hitközségi közgyűlés elhatározta, hogy dr. Hoffner Armin rabbinak megválasztja. Mintogy azonban a szabályrendelet előírja, hogy pályázat hirdetésessék, elegendő tesznek a szabályrendeletnek, de ez csak olyan „tessék-lássék” pályázat, mert dr. Hoffner mint a d e n k i v e l szemben megválaszták.

— **Jótekonyság.** A helybeli jótekonny négyelet legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy miután a város által átvett óvoda fenntartásának terhéből megszabadult: jövedelmének egy részét a tél idején szűkölködő elaggott vagy más okból keresésképtelen szegények s gyermekágyas nők segélyezésére fogja fordítani s a kiosztandó segély összegét egyelőre 200 forintban állapította meg, egyben pedig saját kebeléből egy szűkebb körű bizottságot küldött ki a segély kiosztásának fogantatására céljából. Segélyt kerők kerelmükkel Nagy Ferenczné úrnő egyleti alelnökönél vagy Molecz Lajos vármegyei tb. aljegyző négyeleti titkáránál jelentkezhetnek.

— **Rablátus adóhátralékos.** A városi képviselő testület folyamodott ugyan az adóvégrehajtás beszüntetéséért, s fölterjesztésének elintézéséig saját felelősségére fölfüggesztette a végrehajtást, az adóügyi tanácsnok azért vígan egzekválta. Mészlag Mihály polgártársunk talán hallott valamit harangozni, s azt hitte hogy az intés és foglalást is fölfüg-

gesztette a közgyűlés, V. J. adóhajtó ugyan megjelent nála, hogy intó czédulát kézbesítsen neki, mire ő ültre kapott, s megakarja verni a végrehajtót. Ami ugyan nem sikerült neki, mert a végrehajtó idejekorán ellépett; de annyit még is sikerült elérnie, hogy bünyenyítő oljártást indítanak ellene a hatósági személyen ekövetett inzultusért. Okulásul közöljük ezt az esetet; mert adót fizetni nem kelles dolgot ugyan, de az adóvégrehajtót bántalmazni oktalanság, amely súlyos büntetőjogi következményeket von maga után.

— **A 48-as kör bálja.** Ismételen föl hívjuk a mulatni szeretőket figyelmét arra, hogy az első 48 as kör vasárnap este a Kass szálloda nagyteremében, 60 kr. belépti díj mellett Katalin bálát rendez.

— **Esküvő.** Hegyi Géza szentlőrinczi győgy-szerész f. hó 15-én tartotta esküvőjét Kamocsay Erzsike kisasszonnyal, Kamocsay László vármegyei árvaszeiki nyilvántartó bájos leányával.

— **Pótvásár a szomszédban.** Tisza Földváraon f. hó 21-én és 22-én pótvásár lesz, Vészmén-tes helyekről a sertésfelhajtás meg van engedve,

— **Hazatolonczolta** Szentesre az aradi rendőrkapitanyság Kovács László foglalkozás nélküli egyént.

— **Romániz.** Kocsmban asztalnál szolgálatos rendőr ül elmélázva, — Bori Sándor pedig len el nagyon azva.

— Ha megártott neked a bor, — ne meny oda jó Bori Sándor!

— Szóra se hajt, rendőr fővegét földre veri; (szörnyűség) — nő büntetését el is nyeri.

— **Parasztdráma.** Abauj-Szántórol írja le-velezőnk: Baksa községben Tarakó Mihály gazda nagyon féltette fiatal szép feleségét és e miatt sok perpatvar volt a házastársak között. A falu piety-kásai gondoskodtak róla, hogy új gyanut ébreszenek a férjében. A napokban a gazda a tokaji vásárra indult. Utközben hozzászögödött feleségének egy ellen-sége és azt mondta a férjnek, hogy ő tudja bizonyo-san, hogy az ő felesége hülsen, amiről meggyőző-dhatik maga is, ha meglesi. A férj visszafordult még azon este és háza előtt lesbe állott. Rövid várakozás után az ajtót nyikorogni hallotta és látta, hogy a ház-ból egy férfialak lép ki, de a koronsóitében nem ismerhette meg. Eszevesztet dühében egy fadorongot kapott fel és a kilépő férfit fejbe ütötte, oly nagy erővel, hogy ez halva rogyott össze. Most a feleséghez rohant és miközben fojtogatta, így kiáltott:

— Megöltem a kedvesedet, most téged is megöllek.

A szerencsétlen asszonynak még volt ideje ahhoz, hogy megmondja a férjének, hogy a sógora jart a házban, aki tudakozni jött valami után. A dühöngő férj erre kiment és csakugyan a saját test-vérere ismert a meggyilkoltban.

A testvérgyilkos ezután kétségbeesésében fel-kereste azt az asszonyt, ki feleségét rágalmazta. Kihívta a szobából és midőn ez hozzá lépett, a balta élével oly nagy erővel vágott a fejébe, hogy az asszony halva rogyott össze. A gyilkos a legközelebbi csendőrszakszónál följelentette magát. A két áldozatot tegnap temették el. A felesége a fojtogatás folytán halálos beteg.

— **Különcz utasok.** Nemrég vállalkozott két kaliforniai testvér arra, hogy falábakon körutat tesz a világ körül két év lefolyása alatt. Az eredeti vállalkozás számos fogadásra adott alkalmat. Ujabb időben a különczködő utazások mindinkább divatba jönnék. Csak nehány hét előtt érkezett lues egy német ember Londonba, ki a világkörüli utat gyol-galotta meg. Az utas összes kérészeiteiből a pénz-ből fedezte, melyet utközben uti elmélyeinek elbeszélé-sével és arczképeinek eladásával szerzett. Ezen összeg 12,000 márkát tett ki, mit utközben el is költött. — Masfél évvel ezelőtt két new-yorki fiatal ember 40,000 dolarba fogadott, hogy a világot két év alatt körüljárják, a fogadást fényes eredménnyel meg is nyerték. Egy szan francziskói b'rapiró pedig leg-ujjabban egy dugzagdag yankee ajánlatát fogadta el, mely szerint 250,000 dollár tisztétdíjért a világot egy év alatt körülgyalogolja. Nagy fogadások lettek mellette és ellene, de a kedvező eredményben nem sokan bínak. — Egy koloradói vegyész fejét a sok vegyi művelé anyira megvárta, hogy arra vállal-kozott, miképp a földet hirtle okból készítetté csiz-mában és nadrágban körülgyalogolja. A különcz kémikus már hónapok óta utazik a sajátosog viso-letben és szép pénzt keres vele, egyedül Deuverben 1,000 dollárt volt be élményeinek elbeszélésevel. Még boldogabb ötlete támadt egy fiatal belgának, ki az egész hosszú utat Antwerpenből Brüsszelig hátrafelé járva tette meg. Járása megkönnyítése végett cipője talpat az utjak felé vastagabba készítette s ennek segélyével gyorsan és könnyűen nélkül tette meg a jo hosszú utat. Egy foglalkozászerző „kigyóember”, egy 2 láb hosszú és 1 láb széles kasba szoritotta be magát és ezen természetellenes helyzetben szállítottta magát vasuton 24 óráig élesen zomja. Megér-kezésekor frissen és jókedvűen ugrott föl kissé

kényelmetlen helyzetéből. Egy másik artista görög golyón gördítette magát Manchesztról Londonig, hol roppant néptömeg szagda nagy diadallal. Két braziliai ifju pedig, megirigylve a négylábúakat, arra vállalkozott, hogy kézen-lábon mászva teszik meg az utat Rio de Janeirotól Pernambucoig, mi körül-ből 50 mérföldnyi utnak felel meg. De már az első mérföld után meguntak a dicsőséget és bevallot-ták, hogy 100 lépésnyire sem képesek az utat to-vább folytatni.

— **Harcz a csendőrökkel.** Bihar-Püspöki-ben a nép nem igen kedveli a csendőröket s min-den alkalommal felrehozódik fölük. Az elmúlt szom-baton este Kerekes Mihály és Mészáros Sándor csendőrök állítottak be a vendéglőbe, a hol a falu legényei javában mulattak. A csendőrök a mulatók közé elegyedtek s nem is várva a meghívást, a pa-rasztleányok asztalához ültek le. Ez sehogysem tetszett a legényeknek, a kik nem szivesen barát-koztak a csendőrökkel. Magukban tehát tervezgették, hogy miképpen állhatnának bosszút a csendőrökön, a kik mámorosok lettek s fegyverüket a fogasra akasztották. Kerekes csendőr egy pillanatra kiment a korcsmából, mire gyorsan utána termelt vagy nyolcz parasztleány. Az udvaron megtámadták Ke-rekest s agyfalóbe verték. Mészáros csendőr meg-hallotta társának kétségbeesjt kiáltozását, de nem mehetett segítségére, mert a parasztleányok körül-fogták s magukhoz kerítették a fegyverét is. Az volt a szándékuk, hogy levöljék a csendőröket, de nem tádtak banni a fegyverekkel. Mészáros végre hosszú dulakodás után az egyik legény kezéből kicsavarta a fegyverét s gyorsan a tömegre lött. Két lövés döröült el s mindkettő talált. Két parasztleány te-rült el a padlózaton. Erre a legények vadul támad-tak a csendőrre, elvettek tőle fegyverét s okvetlenül megölik, ha közbe nem lép másik két csendőr, a kik éppen a korcsma előtt mentek el. A sebesült le-gényeket a kórházba szállították, a csendőrök pedig a börtönben vannak.

— **Uj napilap.** A fővárosban november kö-zepén új politikai napilap indul meg „Országos Hirlap” czimen. A lapot, amely nagyszabású, elő-kező hirlap lesz, negyven különböző pártállású, országos nevű politikus adja ki, főszerkesztője pedig Mikszáth Kálmán országgyűlési képviselő lesz. Az új hirlapot a fővárosi hirlapírók olyan előkelő gár-dája csinálja, amely teljes garancia a vállalkozás fényes sikerére. Lipcsy Adam, a lap felelős szer-kesztője eddig a következő nevesebb hirlapírokat nyerte meg az új laphoz: Papp Dániel, Méray Horváth Károly, Papp Dávid, Lovassy Andor, Keszler József, Kabos Ede, Lovay Sándor, dr. Guthi Soma, dr. Molnár Géza, Lakatos Sándor és még többeket. A lap segédszerkesztője Kálnoki Izidor, a Magyar Hirlap és Pesti Napló helyettes szer-kesztője, aki tavaly az ezredévi kiállítás sajtóügyi előadója volt. Az új lap fényesen berendezett szer-kesztősége a kiadóhivatala VIII. József-körút 65. szám alatt lesz.

CSARNOK.

Egérözön.

(Folytatás.)

E szerint tehát az április 15-iki ivadék minden egyes nősténye a folyó évben 15 fiat hoz; ámde az akkori ellésnél 5 nőstényt vették fel, a mi annyit jelent, hogy ez a nemzedék egy évben összesen 5X15 re, azaz 75-re szaporodott.

Lássuk az ivadékat, a mely május 22-éről származik. Ez az előbbihez hasonló időközben július 22-én párzik és augusztus 22-én hozza a maga első nemzedékét (g-t.) mely szinten csak 4 darabból áll; öt hét múlva (szeptember 29-én) ellik újból s a fiak száma (h ivadék) 5 drb. Ezen nemzedéknél egy-egy nőstény tehát ebben az évben csak 6 egérfi jut és ezt is 5-ször véve, a c nemzedék utó-dainak száma 45 lesz.

A július 15-iki nemzedék (d), (tebát az áttelelt egerek unokái) szinten szaporodik (szeptember 15-én párzik és négy hét múlva október 15-én ellik) és pedig ha felvesszük, hogy a 4 egér közül három nő-stény volt, akkor utódainak a száma (jelöljük vala-mennyit együttesen i-vel: 3X4 = 12 lesz.

E számítás szerint tehát egy pár után mennyi egér él? Az első pár (a) — mint mondtuk — el-pusztult; életben van tehát öszig:

1.	b)	ivadék	—	7 drb.
2.	c)		—	7 .
3.	b) utódai	d) e) f)	összesen	75 .
4.	c)	g) h.	—	45 .
5.	d)	i)	—	12 .

vagyis összesen 146 egér.

Ez a számítás pedig nem túlzott, mert a gyakori valóságban megfelelve felvehették volna, hogy a szaporodás már április elején kezdődik s az egyes álléknál, kivált a nyáriknál az ivadékok számát 13-15 dbbal számíthatjuk volna, és akkor a kimutatott szám bizvást megkétszereződik.

Ez volna az egy év fejlődése. Tudjuk azonban, hogy e számból valóságban nem marad meg mind életben: hiszen az egér ellenségei és a téli időjárás életüket jelentékenyen apasztják. Hozzájárul a tavasz sokszor zimankós időjárása, valamint annak fagyai is. Az első két nemzedék (május elejéig), mely alapja a további fejlődésnek, akkor tájban igen fejlődlen, (legtöbbje alig bír a maga erejéből megélni, mertelen), azt a fagy és hideg csakhamar megöli; velök együtt, természetes oknál fogva elhullik az anyjak s a további szaporodáshoz csak néhány állat marad. Így tehát öt-hat éven át a szám ingadozik és pedig annyival inkább, minél több az ellenség és minél kedvezőtlenebb a tél. Kedvező tél után azonban, ha felvesszük, hogy holdanként a 146 egérből csak körülbelül egy harmada marad meg életben, azaz csak 50 nőstény s ha felvesszük továbbá, hogy ezek egyenként az év folyamán csak 100-100-ra szaporodnak, akkor nincs benne sommi csodaszörű, ha ősszel az egy hold földön 5000 nél is több egér lesz. Tavasszal alig látunk egeret, aratáskor már több van, ellenben ősszel már szinte mozog minden rög, annyi az egér. A kapuvári uradalomban (Sopron vm) folyó évben augusztus hó végéig 32 kat. holdon kétszeri szántás alkalmával 44.000 pocokot vertek egynél mennyi lett volna abból tél kezdetéig?

Ime! Ebben rejlik az egér csodálatosnak látszó, szaporodása, a mely azonban — mint láttuk — alapjában véve igen természetes.

A milyen csodálatos és hirtelen az egér tömeges elszaporodása, épen olyan meglepő annak gyors eltűnése. Az egérjárás néha csak egy, de legtöbbször két, olykor azonban három évig tart s azután egyszerre végét éri. Ez a jelenség is köztudomású s ennek is meg van a maga sok téves magyarázata, holott az helyesen felfogva természetes okokra vezethető vissza.

Az egereknek az az eltűnése csak ősszel, télen vagy kora tavasszal következik be. Nem lassu lefolyású, hanem sokszor egy-két hét alatt végződik be.

A milyen kedvező körülmény az egér szaporodása a faj fenntartás szempontjából, ép olyan baj az rá nézve akkor; a mikor már tényleg nagyon elszaporodott.

A nagy egértömegnek természetesen sok táplálékra van szüksége. Az egér nem ritkán már ősz elején annyira letarolja a vetést, rétet, fűvet vagy gyepes helyet, vagy a luczernás tarlót, hogy alig akad valami amiből később táplálkozhatnak. El is fogy hamar a tőlire gyűjtött magkészlete. S akkor eleinte beéri dus nedvű fűvel, here- és luczerna megmaradt tarlójával, valamint a vetéssel is, s ennek következménye, a nagyfokú hasmenés a mely csakhamar az egerek tömeges pusztulását okozza. Majd mutatkozik az igazi éhínség is.

(Folyt. köv.)

Értesítés.

3 $\frac{1}{2}$, 4, 4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatu kölcsönök kieszközölését s régebbi kölcsönöknek ily olcsó kamatu kölcsönrel felcserélését elvállalom. Megbizóimtól előleget nem kérek, munkadíjamat utólagosan fizetik. Figyelmeztetek mindenkit, hogy ne ámtassa el magát nagyhangu ígérekkel s drága kölcsönrel, 2, 3% közvetítési díj mellett ne terhelje meg birtokát, mert valóban kaphat olcsó kölcsönt is. Ezenkívül elfogadok biztosítási ajánlatokat tűzkár, betörés, baleset ellen s életbiztosításokat férfiak, kis gyermekek részére. Felvilágosítást készséggel adok, s bár az életbiztosítást minden rendű és rangu ember számára ajánlom, mert ez az egyetlen mód a vagyonnak könnyű meggyűjtésére, leányok kiházásítására, de senkit nem erőltetek. Lakásom a csendőr-laktanyával átellenben van.

2-2

Magyar Elek.

Hirdetmény.

Az 1898 évre választandó, iparhatósági megbízottak mulasztására vonatkozó, kereskedők és iparosok névjegyzékéi, Szentes város iparügyi tanácsnoki hivatalában, 1897. évi november hó 18. napjától 1897. évi november hó 26. napjáig közszemlére kitétetek.

Felhívtnak a kereskedők és iparosok, hogy a névjegyzék ellen, esetleges kifogásainkat, a közszemlére kitétel ideje alatt szóval vagy írásban fent nevezett iparügyi tanácsnoknál be adhatják, mivel a későbbben beérkezett felszólamlások figyelembe vételni nem fognak.

Szentesen, 1897. november 15.

Kálmán Imre,
iparügyi tanácsnok.

2-2

A Magyar fém- és lámpaárugyár részvényt. raktárai :

BUDAPESTEN : V. ker., Gizella-tér 1. sz.
VI. " Teréz-körút 1/a sz.
VIII. " Üllői-ut 2. szám.
(Calvin tér sarkán.)

ajánlják a melletti ábra szerinti

Unikum-lámpát

a legzetszerűbb használati lámpa.

Hermann M.-féle

szabadalmazott égővel,

tiszta, fehér, erősen világító lángot fejt ki aránylag csekély petroleum fogyasztás mellett; lámpacsővel együtt, gondosan becsomagolva, minden magyar postaállomáshoz bermentve szállítva

6 frt ért

darabonként.

gH3

Főnyeremény
esetleg
500,000 márka.

Szerencse-jelentés!

A
nyereményekért
az állam kezkesedik.

Meghívás a Hamburg állam által biztosított nagy pénzsorsolás nyereményesélyeiben való részvételre, melyben

11 millió 349,325 márkát biztosan nyerni kell.

Ezen előnyös pénzsorsolás nyereményei, mely tervszerűen csupán 118 000 sorsjegyet tartalmaz, a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka.

Díj	—	—	—	300,000 márka.	26 nyeremény á	—	10,000 márka.
1	nyeremény á	—	—	200,000	56	—	5,000
1	—	—	—	100,000	106	—	3,000
2	—	—	—	75,000	206	—	2,000
1	—	—	—	70,000	812	—	1,000
1	—	—	—	65,000	1518	—	400
1	—	—	—	60,000	40	—	300
1	—	—	—	55,000	140	—	200
2	—	—	—	50,000	36952	—	155
1	—	—	—	40,000	9959	á	134, 104, 100
1	—	—	—	30,000	9351	á	73, 45 és 21
2	—	—	—	20,000		összesen:	59,180 nyeremény,

melyek néhány hónap alatt, **hét osztályban** biztosan eldöntetnek.

Az első osztályu főnyeremény 50,000 márka, mely a második osztályban 55,000 márka, a harmadikban 60,000, a negyedikben 65,000, az ötödikben 70,000, a hatodikban 75,000, a hetedikben 200,000 márkára emelkedik és a díjjal 300,000 márkával együtt esetleg 500,000 márkát tehet ki. — Az első húzásra, mely hatóságilag megállapított:

egy egész eredeti sorsjegy ára csak 3 forint 50 kr. 12-5

egy fél eredeti sorsjegy ára csak — 1 forint 75 kr.

egy negyed eredeti sorsjegy ára csak — — 90 kr.

A következő osztályokért való befizetések, valamint a pontos nyeremény jegyzék betekínthető a hivatalos és államczimmerrel ellátott sorsolási tervből, melyet kívántra díjtalan és portómentesen előre megküldök. — Minden résztvevőnek azonnal a megtörtént húzás után külön felhívás nélkül megküldöm a hivatalos sorsbuzási jegyzéket.

A nyeremények kiütése és szétküldése, közvetlenül tőlem történik az érdekeltekhez, teljes értékben és a legnagyobb titoktartás mellett.

Megrendeléseket postautalvánnyal vagy utánvétellel kérek eszközölni.

Megrendelésekkel tehát mindenki a közeli húzásra való tekintettel azonnal, de legkésőbb **folyó évi november hó 25-ig** bizalommal forduljon:

Heckscher József bank- és váltó-üzletéhez, Hamburgban.